

Oponentský posudek diplomové práce Jiřího Vody „Právní úprava včelařství“

Diplomová práce Jiřího Vody „Právní úprava včelařství“ má celkem 91 stran a skládá se z 15 částí (včetně předmluvy, úvodu, závěru, německy psaného resumé, tabulek a grafů a seznamu použité literatury). Byla odevzdána 19. května 2009.

Aktuálnost tématu. Včelařství je nejen v ČR velmi tradičním oborem, a jeho právní úpravu proto považují za stále aktuální zejména s ohledem na některé její aspekty (vztah k potravinovému právu, problematiku péče o zdraví včel, právní úpravu podpory včelařství apod.).

Náročnost tématu je daná především množstvím právních pramenů, které s danou tematikou souvisejí, neboť právní úprava včelařství je roztržena do celé řady právních předpisů, a to jak z veřejného tak soukromého práva. Autor zpracovává téma velmi komplexně, rozebírá téměř všechny právní aspekty problematiky včelařství (otázky související s odpovědností, s rostlinolékařskou a veterinární péčí, s problematikou sousedských práv apod.) Při zpracování tématu autor využívá též komparativní metodu práce (zařazuje srovnávací část - kapitola 10 a komparativní metodu práce částečně používá i v části o historii včelařství – kapitoly 3, 4 a 5). S ohledem na výše zmíněnou potřebu poměrně širokých znalostí, komplexní zpracování problematiky s využitím komparativních metod a spíše okrajovou pozornost, která je tématu věnována v právní literatuře, považují téma práce za náročné.

Hodnocení práce. Diplomová práce se člení na 12 kapitol vlastního textu. Po předmluvě a nezbytném spíše obecně pojatém úvodu následuje poměrně rozsáhlá část (kapitoly 3, 4 a 5) věnovaná historii včelařství. Určitým nedostatkem této, jinak velmi přehledné a podrobně koncipované části diplomové práce, je velmi sporadické odkazování na původní právní prameny resp. jiné zdroje, ze kterých autor čerpá. Dále diplomová práce rozebírá téměř všechny právní aspekty chovu včel. Věnuje se jak občanskoprávním otázkám (odpovědnost za škodu, sousedská práva v souvislosti s obtěžováním včelami) tak veřejnoprávní úpravě chovu včel (podrobně popsána problematika rostlinolékařské a veterinární péče související zejména s péčí o zdraví včel, právní aspekty chovu a šlechtění včel, otázky související s ekologickým zemědělstvím). Samostatně jak pak zařazena část pojednávající o trestněprávních aspektech včelařství a o jeho institucionálním zabezpečení. Na konec práce autor zařadil srovnávací část. K úplnosti tak v práci chybí pouze podrobnější rozbor komunitárních právních předpisů ve vztahu k chovu včel (výchozí daná komunitárním právem jsou v práci pouze naznačena) případně též část věnující se podrobněji podpoře včelařství a včelím produktům.

Diplomová práce Jiřího Vody podává, jak bylo výše naznačeno, velmi přehledný a poměrně celistvý rozbor problematiky včelařství, kdy neopomíjí žádné podstatné hledisko. Působí vyváženě a její jednotlivé části tvoří vzájemně logicky propojený celek. Toto komplexní pojetí tématu, jehož právní úprava je roztržena do celé řady jak veřejnoprávních tak soukromoprávních odvětví, kdy nechybí ani srovnávací a velmi podrobná historická část, velmi oceňuji. Autor prokazuje, že se tématem podrobně seznámil jak po věcné, tak po právní stránce. Diplomant se rovněž snaží formulovat

vlastní stanoviska a úvahy *de lege ferenda*, k čemuž vhodně využívá především části označené jako shrnutí, celkově však převažuje popisný charakter práce.

Posuzovaná diplomová práce má však též celou řadu nedostatků, někdy i chyb:

- Na straně 52 je pravděpodobně nedopatřením chybně označen občanský zákoník (namísto č. 40/1964 Sb. je uvedeno č. 40/1961 Sb.)
- V kapitole 7 by pasáž, ve které autor pojednává o vnikání včel na cizí pozemek a charakterizuje toto vnikání jako imise, bylo vhodné doplnit odkazy na příslušnou judikaturu či komentář k občanskému zákoníku.
- Nesprávně je zařazen zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, do pasáže o náhradě škody. Tento zákon pouze stanoví, že ustanovením §51 odst.6 nejsou dotčena práva na uplatnění nároků na náhradu škody podle obecných právních předpisů, zvláštní ustanovení o náhradě škody však neobsahuje. Ve vztahu k tomuto zákonu je pak na straně 75 (v části porovnávací právní úpravu včelařství v ČR a v SR) nejednoznačně uvedeno, že v ČR není povinnost včelaře ohlásit úhyn včel, možná má autor na mysli, že není povinnost hlásit tento úhyn obecnímu úřadu. Tato povinnost rozhodně existuje a zakládá ji § 51 odst. 6 zákona č. 326/2004 Sb., rozdíl mezi právní úpravou ČR a SR je v příslušném orgánu, kterému se úhyn hlásí. Tuto pasáž by bylo třeba upřesnit.
- V části věnované náhradě škody podle zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy (str. 61 – 63) autor uvádí, že se hradí výjimečně i ušlý zisk. Vzhledem k spornosti tohoto tvrzení by bylo vhodné ho blíže vysvětlit odkazem na příslušné ustanovení zákona nebo prováděcího právního předpisu. Chybí též uvedení instituce, na kterou se může poškozený se svým nárokem obrátit, nepřízná-li škodu podle zákona č. 115/2000Sb., krajský úřad.
- V kapitole 8 (na straně 68) diplomant doporučuje *de lege ferenda* vytvořit zvláštní hlavu v trestním zákoně, která by zahrnovala trestné činy proti životnímu prostředí. Zcela pomíjí skutečnost, že nový trestní zákon č. 40/2009 Sb. samostatnou hlavu trestných činů proti životnímu prostředí již obsahuje.
- V kapitole 10 autor poměrně přehledně a podrobně porovnává právní úpravu včelařství na Slovensku s právní úpravou v České republice. Do této kapitoly zařazuje i informace o právní úpravě chovu včel v Rakousku a v SRN, tyto informace jsou však natolik stručné, že by bylo vhodnější buď je neuvádět vůbec nebo formou poznámky pod čarou umístěné např. v případě Rakouska do kapitoly 5.
- V kapitole 11 (Shrnutí právní úpravy) na straně 80 autor píše: „*No, sám nevím, co si mám myslet, když do konce února jsou počty včelstev hlášeny znova.*“ Takovýto způsob projevu je zcela neslučitelný s vědeckou povahou diplomové práce.
- Určité výhrady mám i k práci s literaturou. V seznamu literatury nejsou uvedeny všechny prameny, které autor v práci používá a správně cituje (např. na straně 47 je citován Wilikinson, B.,: Science Daily, 9/2000, str. 16 a níže na téže straně Rambousek, R.,: Včelí produkty mýtů zbavené, Moderní včelař, 1/2007, str. 13,14 či na str. 34 Machová J., Včelařství 9/2004, strana II, v seznamu literatury jsou pak tyto zdroje opomenuty). Zcela chybí seznam soudní judikatury, byť je v práci jinak vhodně používána a citována (kapitola 6 a 7).

Po formální stránce má práce standardní grafickou úpravu. Určitým formálním nedostatkem práce je zařazení německy psaného resumé před část obsahující tabulky a grafy a před seznam použité literatury, které neodpovídá Opatření děkana č. 4/2008 ze dne 17.3. 2008 (článek 5). Jazykové a stylistické stránce by bylo vhodné věnovat více pozornosti (překlepy, místy i pravopisné chyby).

Návrh klasifikace a doporučení k obhajobě: Celkově hodnotím práci diplomovou práci Jiřího Vody jako dobrou a doporučuji ji k ústní obhajobě.

V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se diplomant vyjádřil k výhradám uváděným v tomto posudku a dále uvedl právní předpisy *acquis communautaire*, které považuje za stěžejní pro problematiku včelařství a stručně je charakterizoval.

V Praze dne 4.6.2009

JUDr. Martina Franková, Ph.D.